

складовими: за нормами, зміни норм, відхилення від норм. Фактична собівартість виготовленої продукції визначається як алгебраїчна сума цих складових.

Література

1. Бруханський Р.Ф. Причини необхідності розробки стратегічно орієнтованої системи бухгалтерського обліку //Економічний аналіз. – 2014. – Т. 16. – №. 2. – С. 210-217.
2. Бухгалтерський облік: навчальний посібник / Р. Ф. Бруханський, О. П. Скирпан. – Тернопіль: ТНЕУ, 2014. – 444 с.
3. Пуцентейло П.Р. Обліково-аналітичне забезпечення діяльності підприємства / П.Р. Пуцентейло // Інноваційна економіка. – 2015. – № 3 (58). – С. 228–233.

Ігор Грицук

Тернопільський національний економічний університет

БУХГАЛТЕРСЬКИЙ ОБЛІК У СИСТЕМІ СТРАТЕГІЧНОГО МЕНЕДЖМЕНТУ ПІДПРИЄМСТВА

Співвідношення та взаємодія бухгалтерського обліку і стратегічного менеджменту досі викликає бурхливі дискусії у науковій сфері. У більшості випадків система обліку розглядається як інформаційне забезпечення, а в інших – як складова системи стратегічного менеджменту. На сьогодні серед вчених відсутній єдиний підхід та порозуміння щодо їхнього співвідношення.

Вказану дилему вдало ілюструє П. Куцик, який зазначає, що інформаційна система обліку з одного боку, ніби пасивно наслідуює стратегію, але сама на неї не впливає, а з іншого, – навпаки, відіграє активну роль у стратегічному менеджменті, виступаючи механізмом реалізації стратегії [12, с. 58].

Існування різних співвідношень між системами обліку та стратегічного менеджменту призводить до виникнення спектру можливих варіантів їхнього поєднання [2, с. 29]. В результаті аналізу наукових публікацій Р. Бруханського за 2014 рік [1, с. 210-217; 3, с. 239-243; 4, с. 15-20; 5, с. 163-169; 6, с. 210-217; 7, с. 310-313; 8, с. 220-225; 9, с. 27-34; 10, с. 18-28; 11, с. 27-36] вважаємо пріоритетними наступні варіанти взаємозв'язку стратегічного менеджменту та бухгалтерського обліку: 1) система бухгалтерського обліку може бути інформаційним супроводом процесу стратегічного менеджменту. Особливістю даного підходу є розгляд бухгалтерського обліку як забезпечуючої інформаційної підсистеми системи стратегічного менеджменту, яка виступає генератором облікової інформації для розробки проектів стратегічних рішень та інформаційним джерелом для проведення стратегічного контролю. При цьому система обліку розглядається в існуючому незмінному вигляді, а інформація, що генерується нею у вигляді фінансової та управлінської звітності, може бути розширена та доповнена на основі використання традиційних облікових методологічних інструментів – варіювання наявними альтернативними варіантами оцінки облікових об'єктів, збільшення кількості аналітичних розрізів, розширення показників фінансової звітності (приміток до річної звітності), розробка нових форм управлінської звітності на основі виділених аналітичних рахунків тощо; 2) стратегічний облік (фінансовий і управлінський) є лише одним із етапів стратегічного менеджменту, що забезпечує сканування внутрішнього і зовнішнього середовищ підприємства. Представники такого підходу виділяють окремий функціональний напрям бухгалтерського обліку – стратегічний облік (фінансовий та управлінський), подальший розвиток якого зумовлює необхідність внесення значних змін в існуючу облікову методологію, трансформацію існуючих

принципів бухгалтерського обліку та облікових цінностей, сформованих протягом тривалого історичного періоду. Застосування такого підходу дозволяє об'єднати в єдину систему стратегічного обліку всі існуючі та розробити нові методологічні інструменти, що ефективно забезпечуватимуть процес підготовки та реалізації стратегії підприємства.

Вважаємо, що ці два підходи мають бути синтезовані в один підхід, що передбачатиме розробку комплексного інформаційного забезпечення стратегічного менеджменту підприємства на основі використання існуючого та розробки нового методологічного інструментарію бухгалтерського обліку в напрямі поглиблення його стратегічної орієнтації.

Література

1. Бруханський Р. Ф. Причини необхідності розробки стратегічно орієнтованої системи бухгалтерського обліку / Р. Ф. Бруханський // Економічний аналіз. – 2014. – Т. 16. – №. 2. – С. 210-217.
2. Бруханський Р. Ф. Облік і аналіз у системі стратегічного менеджменту аграрного підприємництва: монографія / Р. Ф. Бруханський. – Тернопіль: ТНЕУ, 2014. – 384 с.
3. Бруханський Р. Ф. Концепція стратегічного менеджменту та бухгалтерський облік: можливі варіанти взаємозв'язку / Р. Ф. Бруханський // Інноваційна економіка. – 2014. – №. 3. – С. 239-243.
4. Бруханський Р. Ф. Зміна управлінських парадигм як фактор розвитку бухгалтерського обліку: стратегічний аспект / Р. Ф. Бруханський // Облік і фінанси. – 2014. – №. 3. – С. 15-20.
5. Бруханський Р. Ф. Аналіз вимог системи стратегічного менеджменту до побудови стратегічно-орієнтованої системи бухгалтерського обліку / Р. Ф. Бруханський // Вісник Житомирського державного технологічного університету. Сер.: Економічні науки. – 2014. – №. 1. – С. 163-169.
6. Бруханський Р. Ф. Причини необхідності розробки стратегічно орієнтованої системи бухгалтерського обліку / Р. Ф. Бруханський // Економічний аналіз. – 2014. – Т. 16. – №. 2. – С. 210-217.
7. Бруханський Р. Ф. Поняття стратегічного управлінського обліку / Р. Ф. Бруханський // Інноваційна економіка. – 2014. – №. 4. – С. 310-313.
8. Бруханський Р. Ф. Система стратегічного фінансового обліку: аналіз сучасного стану і перспективи розвитку / Р. Ф. Бруханський // Бізнес Інформ. – 2014. – №. 7. – С. 220-225.
9. Бруханський Р. Ф. Аналіз підходів до побудови моделей бухгалтерського інжинірингу / Р. Ф. Бруханський // Вісник Житомирського державного технологічного університету. – 2014. – №. 3. – С. 27-34.
10. Бруханський Р. Ф. Методика ведення стратегічного фінансового обліку на підприємствах: інжиніринговий аспект / Р. Ф. Бруханський // Бухгалтерський облік і аудит. – 2014. – № 8. – С. 18–28.
11. Бруханський Р. Ф. Побудова методики стратегічного управлінського обліку на підприємствах / Р. Ф. Бруханський // Бухгалтерський облік і аудит. – 2014. – № 9. – С. 27–36.
12. Куцик П. О. Концептуальні підходи до розгляду інформаційних систем обліку в корпоративному управлінні / П. О. Куцик // Облік і фінанси. – 2013. – № 4 (62). – С. 52–60.

